

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№2

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026 fevral

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 924 sahifa.
2026-yil, fevral

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR BANKLARIDA RISK-MENEJMENTNING TASHKILYI MODELLARI.....	26
Madaminov Bekzod Allayarovich	
“HUDUDGAZTA‘MINOT” AJ DA AMALGA OSHIRILGAN LOYIHALAR SAMARASI	32
Shukurillaev Jahongir Botir o‘g‘li	
HARBIY XIZMATCHI AYOLLARNING MAXSUS KIYIM SIFATIGA QO‘YILADIGAN DASTLABKI TALABLARNI SHAKLLANTIRISH	37
Abduraxmanova N.D., Mirtolipova N.X., Nasirullayeva G.S.	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМЫ НЕСПЕЦИФИЧЕСКОГО ЯЗВЕННОГО КОЛИТА У ДЕТЕЙ	42
Закирова Бахора Исламовна, Каримов Достон Рустам угли	
ОЦЕНКА ВОЗДЕЙСТВИЯ ФИСКАЛЬНЫХ И КРЕДИТНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ НА РЫНКИ ВЫСОКОЛИКВИДНОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕСТЕСТВЕННЫХ МОНОПОЛИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	48
Бекзод Умматов	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА.....	55
Вахидов Азизжон Саиджонович	
SUG‘URTA FAOLIYATIDAGI MOLIYAVIY RISKLAR: BAHOLASH VA MINIMALLASHTIRISH STRATEGIYALARI	58
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
“ANDIJONDONMAHSULOT” AJ MISOLIDA XARAJATLARNING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBİ: AMALIY TAHLIL VA TAKOMILLASHTIRISH TAVSIYALARI	62
Xayitboyeva Laylo Oybekovna	
XORIJİY MAMLAKATLARNING NORASMIY IQTISODIYOT DARAJASINI PASAYTIRISHDAGI TAJRIBASI	66
Alimardonov G‘ayratjon Nuraliyevich	
XO‘JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA BARQARORLIK HISOBOTLARI AUDITINI SHAKLLANTIRISH	72
Xolikov Ravshan Anvar o‘g‘li	
PUL - KREDIT SIYOSATINING TRANSMISSION MEXANIZMINI RIVOJLANTIRISH	76
Obidova Zilola Ikromjon qizi	
HOMILADORLIK DAVRIDA AYOLLARDA UCHRAYDIGAN GESTOZLI KATARAL GINGIVITNI KOMPLEKS DAVOLASHNI OPTIMALLASHTIRISH	81
Nomurodova Farangiz Lazizovna	
AGRAR KORXONALARDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA INVESTITSIYA MEXANIZMLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA RIVOJLANTIRISH YO‘NALISHLARI	87
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	
YOSHLAR TADBIRKORLIGI VA KICHIK BIZNES IQTISODIYOTINI TA‘MINLASHDA INFRATUZILMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	92
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI BAHOLASH METODOLOGIYASINING MAZMUNI VA TAMOIYILLARI	96
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	

УПРАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫМИ КОММУНИКАЦИЯМИ В ПРОЕКТАХ	101
Носирова Гулираъно Абдулазиз кизи	
DAVLAT BUDJETI JARAYONIDA MONITORING VA MOLIYAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	107
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
RAQAMLI MOLIYA TEXNOLOGIYALARI EVOLYUTSIYASINING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI VA YUZAGA KELISHI MUMKIN BO'LGAN XATARLAR TAHLILI	117
Ko'chimov Jahongir Shuxrat o'g'li	
GAZ VA GAZ KONDENSATINI YIG'ISH VA TAYYORLASH TIZIMLARI UCHUN ZAMONAVIY LOYIHALASH USULLARI TAHLILI	123
Abdirazakov Akmal Ibragimovich Namozov Og'abek Maxmud o'g'li	
AGILE PROJECT MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA: STRATEGIES, FRAMEWORKS, AND BEST PRACTICES FOR SUCCESS	128
Utkirova Maftuna Murodjon qizi	
O'ZBEKISTON EKSPORTYOR KORXONALARINING YANGI BOZORLARGA CHIQUISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH HOLATI VA MUAMMOLARI	134
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIIY-NAZARIY ASOSLARI	139
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY JIHLTLARI	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
OPTIMIZATION OF ROADSIDE AUTO CAMPING SITES (REST AREAS) ON HIGHWAYS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE: INFRASTRUCTURE GAPS AND CORRIDOR-BASED EVIDENCE FROM UZBEKISTAN	150
Akramov Akbarjon Akmal ugli	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION MARKETING YONDASHUVLARINING AHAMIYATI	156
Aminov Abbas Mo'minboy o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA AHOLI ISH BILAN BANDLIGI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR	160
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
MINTAQADA XUSUSIY TIBBIYOT MUASSASALARIDA MARKETING STRATEGIYASI	165
Yakubov Temur G'anibekovich	
AHOLI DEMOGRAFIK JARAYONLARINI IFODALOVCHI STATISTIK KO'RSATKICHLAR TIZIMI	169
Siroj Zarina Rustambekovna	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING YAIM VA BANDLIKKA TA'SIRI: EKONOMETRIK TAHLIL	176
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Ziyodullayev Qahramon	
ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ: ПОЛЬЗА ДЛЯ ЭКОНОМИКИ И ЭКОЛОГИИ	185
Хамдамова Гавхар Абсаматовна	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISHNING MOLIYAVIY VOSITALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	191
Mamatov Baxodir Quldoshovich	

KO'P QIRRALI VALLARNING SHAKLLANTIRISH METODLARI VA USULLARINI TAHLIL QILISH	197
<i>Xasanov Bobirmirzo Maxmudali o'g'li, Valixonov Dostonbek Azim o'g'li, Alibekov Rasulbek Qanotbek o'g'li</i>	
MINTAQA SANOATINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	205
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SUG'URTA BOZORINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	209
<i>Nomozova Qumri Isoyevna</i>	
XALQARO STANDARTLAR TALABLARI ASOSIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVINI TASHKIL ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	216
<i>Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li</i>	
QASHQADARYO VILOYATIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHNI TARTIBGA SOLISH TIZIMI	221
<i>Achilova Firuza Kurbanovna</i>	
BANK MENEJMENTIDA INKLYUZIV MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI, TAMOYILLARI VA STRATEGIK AHAMIYATI	225
<i>Rajabov Oybek Panjievich</i>	
MINTAQADA OLIY TA'LIM TIZIMINING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	229
<i>Rustamov Jasurbek Ravshanbek o'g'li</i>	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	235
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI BOSHQARISH	240
<i>Xatamov Nurbek Ochildiyevich, Sharifi Abdul Fatah</i>	
MOLIYAVIY REJALASHTIRISHNING AMALDAGI MUAMMOLARI VA ULARNI YECHIMI YUZASIDAN TAKLIFLAR	245
<i>Pardayev Jamshid Muzaffarovich</i>	
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIK RISKLARINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	251
<i>Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	257
<i>Karimov Shohrux Boydulla o'g'li</i>	
"O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AKSIYADORLIK JAMIYATINING HISOBOTLARINI XALQARO STANDARTLARGA TRANSFORMATSIYA QILISH	262
<i>Astanov Zafar Murodillayevich</i>	
QARAMA-QARSHI AYLANUVCHI IKKI ROTORLI SHAMOL TURBINASINING MATEMATIK MODEL	266
<i>Pirmatov Nurali Berdiyevich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Saodullayev Abror Saypullayevich, Qurbonov Najmiddin Abduxamidovich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTIONAL VA INVESTITSION MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	272
<i>Norboev Sarvar Azodovich</i>	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT SOHASIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY AHAMIYATI	277
<i>Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li</i>	
ANALYSIS OF UZBEKISTAN'S MAIN ECONOMIC INDICATORS AND GDP GROWTH	283
<i>B.Beknazarov</i>	

SOTISH JARAYONIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR VA MARKETING TADQIQOTLARINING INTEGRATSIIYASI	288
Abdusalilova Laylo Tohtasinovna	
ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В АУДИТЕ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ И УЗБЕКСКИЙ КОНТЕКСТ	294
Мегноров Алмардон Абдирахмонович	
RISK MANAGEMENT STRATEGIES IN UNCERTAIN ECONOMIC ENVIRONMENTS: A GLOBAL COMPARATIVE STUDY	302
Nigmatova Malika	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI.....	307
Hamrayev Maqsudjon Saidaxmadovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH MASALALARI	311
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
АВТОМАТИЗАЦИЯ АУДИТОРСКИХ ПРОЦЕДУР НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ: ВЛИЯНИЕ НА КАЧЕСТВО АУДИТОРСКИХ ЗАКЛЮЧЕНИЙ	316
Киличева Ф.Б.	
MAISHIY TEXNIKA EKSPORTIDA YASHIL IQTISODIY SAMARADORLIKNI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	320
Kushmanova Mahbuba	
GAZ TA'MINOTIDA YO'QOTISHLARNI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI	324
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
DAVLAT AKTIVLARINI XUSUSIYLASHTIRISHNING MINTAQA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRINI BAHOLASH (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	329
Sharapov Farrux Shomuratovich	
КРИТЕРИИ ОТБРАКОВКИ ЭКСТРУЗИОННЫХ АЛЮМИНИЕВЫХ ПРОФИЛЕЙ ГРУППЫ ALMGS1 ПО МАКРОСТРУКТУРНЫМ ПРИЗНАКАМ В ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ УСЛОВИЯХ	333
Ибрахимов Фаррухжон Фарходович	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DEBITORLIK QARZLARI VA FAKTORING OPERATSIYALARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	336
G'oziyeva Mokhira Rustamovna	
KULTIVATOR YUMSHATKICH PANJALARI O'TMASLANISH DARAJASINING ISH KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	345
Quvondiqov Yoqub Tursunbaevich, Nuraliyev To'liqin Alimardanovich	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION STRATEGIYANI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBALAR	352
To'g'onov Ibroximxo'ja	
TMK KORXONASI SHAROITIDA R6AM5 MARKALI TEZKESAR PO'LATDAN TAYYORLANGAN PARMA UCHUN TERMIK ISHLOV BERISH REJIMI	358
Djalalova Sevara Toxtamuratovna	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	362
Шоев Алим Халмуратович	
TRANSFORMATSIYA VA XUSUSIYLASHTIRISH OMILLARINING BANK SAMARADORLIGI KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	367
Umirzoqova Aziza Olim qizi	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	372
Ismatov Raxmatilla Oltinovich	
RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARI TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILI SIFATIDA.....	376
Yoqubjonov Ibrohim G'olibjon o'g'li	

BANK TIZIMIDAGI AKTIVLARINING UNUMDORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA STRATEGIK YONDASHUVLAR	379
Sadikov Q.M.	
СЦЕНАРНОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТИ ОТРАСЛЕЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЁННОСТИ И СТРУКТУРНЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	383
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLARNI TAQDIM QILISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	390
S.M. Raximova	
YANGI O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH MODELI	395
Qurbanova Muazzam Fazliddinova	
IQTISODIYOTNING TRANSFORMATSİYALASHUVI JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING TAHLILI	399
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH MASALALARI	404
Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING INNOVATSION FAOLIYATINI INVESTITSİYALAR YORDAMIDA QO'LLAB-QUVVATLASH	408
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
FRANSUZ TILIDA FE'L SEMANTIKASINING KO'PMA'NOLILIK VA BIRMA'NOLILIK ASPEKTLARI	412
Jo'rayeva Malohat Muhammadovna, Bekmetova Munisa Karimbayevna	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTISIYALARDA CHET-EL INVESTISIYASI VA KREDITLARINI ROLI	418
Sultanov Anvar Abdullaevich	
INSON QON TOMIRLARINING TARMOQLANISHINI L-SISTEMALAR ASOSIDA HOSIL QILISH ALGORITMNI ISHLAB CHIQUISH	423
Boliyeva Dilrabo Nurbek qizi	
YASHIL IQTISODIYOT LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK (DXSH)NING AHAMIYATI	429
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
NAMANGAN VILOYATIDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	434
Otaylor Usmonaliyev	
TIJORAT BANKLARIDA VALYUTA ARBITRAJI VA UNING MOHIYATI	440
Yaxyayev Ziyodilla Lutfullayevich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA SOHASINI MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	443
Mirzaraximova Aziza Azimdjanovna	
DON VA UN MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISH XUSUSIYATLARI	450
Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATIDA TUXUM ISHLAB CHIQUARISHNING JORIY HOLATI TAHLILI	454
Ismoilov Zuhridin Sayitqulovich	
ZAMONAVIY TURAR-JOY ME'MORCHILIGIDA MILLIYLIK VA AN'ANAVIYLIKNING O'RNI VA AHAMIYATI	459
Toshniyozov Otabek Hakimovich	
MARKAZIY QIZILQUM FOSFORIT RUDALARIDAN QIMMATBAHO KOMPONENTLARNI KOMPLEKS AJRATISH TEXNOLOGIYASI	464
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Ruzibayeva Dildora Akramovna, Xushvaqtova Dilshoda Shavkat qizi	

BANKLARDA CHAKANA KREDITLASH JARAYONLARINI RAQAMLASHTIRISH TARTIBI	470
<i>Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi</i>	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNI QO‘LLAB-QUVVATLASHNING XALQARO MODELLARI HAMDA ULARNING AMALIY AHAMIYATI	476
<i>Nodirbek Shavkatovich Mirzaaxmedov</i>	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIDA XOTIN-QIZLARNING BOSHQARUV KARYERASI: MOHIYATI, ZARURIYATI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	483
<i>Abduraxmonova Feruzabonu</i>	
ASOSIY KAPITALGA INVESTITSİYALARNI MOLIYALASHTIRISHNING RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR TAJRIBALARI	489
<i>Xoshimov Sobir Murtazayevich</i>	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA MARKETING FAOLIYATINING TASHKILIY TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	495
<i>Uzakova Umida Ruziyevna</i>	
OLIY TA‘LIMNI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGI VA PROFESSOR-O‘QITUVCHI–TALABA NISBATI O‘RTASIDAGI IQTISODIY BOG‘LIQLIK.....	502
<i>Dusanov Salim Mamarasulovich</i>	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ВНЕДРЕНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СИСТЕМЫ AML: АНАЛИЗ ПРАКТИК ВЕДУЩИХ БАНКОВ И СТРАН СНГ	507
<i>Рашидов Авазбек Рахимович</i>	
BOJXONA TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR TAHLILI	516
<i>Radjapova Latofat Sardorovna</i>	
DEFORMATSİYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ (STANDARD LINEAR SOLID MODEL, SLS) MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONINI TAHLIL QILISH	523
<i>Ahmadov Ilhom Aktam o‘g‘li, Faxriddinova Rayhona Vahobjon qizi, Rustamova Ruxsora Kamtar qizi</i>	
ВЛИЯНИЕ КЕРАМИЧЕСКИХ КОМПОЗИЦИОННЫХ ПОКРЫТИЙ НА ТЕПЛОВУЮ ЭФФЕКТИВНОСТЬ КАМЕННОГО ТЕПЛОАККУМУЛЯТОРА В СОЛНЕЧНО-АССИСТИРОВАННЫХ БИОГАЗОВЫХ УСТАНОВКАХ	530
<i>Д.М. Жураханов</i>	
O‘ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING KELAJAKDAGI IMKONIYATLARI.....	537
<i>Akbarov Husniddinjon Mo‘ysin o‘g‘li</i>	
MAHALLIY BUDJETLARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA OCHIQLIKNI KUCHAYTIRISH	544
<i>Xolmirzayev Ulug‘bek Abdulazizovich, Normatov Joxongir Murodillayevich</i>	
DON MAHSULOTLARI TARMOG‘IDA ISHLAB CHIQARISH QUVVATLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	548
<i>Aipova Iroda Ikramovna</i>	
BUXORO VILOYATI SANOATI ISHLAB CHIQARISHINING TARMOQ TARKIBI DINAMIKASI VA UNDAGI O‘ZGARISHLAR TAHLILI	554
<i>Toshov Mirzabek Hakimovich</i>	
TEMIR YO‘L TRANSPORTINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEZONLARI	560
<i>Nurxo‘jayeva Xilola Hakimxo‘jayevna</i>	
СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УПРАВЛЕНИИ УГОЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬЮ НА ОСНОВЕ УСТОЙЧИВОСТИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	568
<i>Teshaboyev To‘lqin Zakirovich, Muradov Botir Xayat</i>	
IQTISODIYOT TARMOQLARIDA SUV ISTE‘MOLINING BOSHQARUVINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	578
<i>Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Turg‘unov Muhammadaziz Baxtiyorjon o‘g‘li</i>	
SUV RESURSLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA MOBIL ILOVALAR ASOSIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI	584
<i>Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Uzakov Sirojiddin Djuraboyevich</i>	

SUN'YI INTELLEKT VA IQTISODIYOTNING O'ZARO ALOQADORLIGI	591
Sobirov Abdurasul Abdugafarovich	
IDENTIFICATION OF WEAVING STRUCTURES IN PILE FABRICS	596
Bahrom Baturovich Dautov, Bakhtiyor Yormakhmatovich Abduganiyev, Erkin Shamsiddinovich Rayxonov, Nazar Kilichov Bafoevich	
INNOVATIVE APPROACHES TO ENSURING FINANCIAL STABILITY IN COMMERCIAL BANKS	602
Otajanova Shahnoza Shuhratovna	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATI VA OLIY TA'LIM SIFATI KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK MASALALARI	608
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATIDA DAROMADLAR VA UNING AHAMIYATI	613
Kenjayev M.G'	
MAJBURIYATLAR AUDITINING ASOSIY O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	618
Ergasheva Vasila Abdumajitovna	
MAMLAKATIMIZDA OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARI MOLIYAVIY NATIJADORLIGINI TA'MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	623
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI TAHLILI	630
Djurayeva Lola Abdugabbarovna	
JAMOAT YO'LOVCHI TRANSPORTINI YO'NALISHLARDA HARAKATI MUNTAZAMLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI OMILLAR	635
Nazarov Anvar Aripovich, Siddiqov Beknazar Jumanazar o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	643
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
O'ZBEKISTONDA YAKKA TARTIBDAGI TADBIRKORLARNI SOLIQQA TORTISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA RAQAMLI MA'MURCHILIK	649
Yakubov San'atbek Ravshanbekovich	
ISHLAB CHIQRISH SANOATI CHIQINDILARIDAN LITIY BIRIKMALARINI AJRATIB OLISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIK YECHIMLARI	655
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Komilov Botir Asqar o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING MOLIYAVIY RISKLARINI BAHOLASHDA MIQDORIY USULLARDAN FOYDALANISH	663
Raximov Abduxalil Toshbotirovich	
JUN TOLASINI MAYDA VA YIRIK IFLOSLIKlardan TOZALASH TEXNOLOGIYASI VA USKUNALARINI TAKOMILLASHTIRISH	669
Omonturdiyev Ortiq Eshboyevich	
O'ZBEK VA FRANSUZ TILLARIDA KASB-HUNAR TA'LIMI TERMINLARINING SEMANTIK QIYOSIY TAHLILI	673
Jabbarova Gulbahor Jumanazarovna	
GAZ BALLONLI AVTOMOBILLARDA RADIOTO'LQINLI UZATMALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TEXNIK NAZORAT TIZIMINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH	677
Mirzayev Bahodir Nuritdinovich, Zulfiqorova Guldonga Akbarjon qizi	
MINTAQANING TASHQI SAVDO AYLANMASINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARI	682
G'oyibnazarov Muxammad Xamidbekovich	
IQTISODIY TADQIQOTLARDA SO'ROV O'TKAZISH METODI VA UNING ANKETA HAMDA INTERVYU SHAKLLARINI QO'LLASH MASALALARI	687
Dusmurov Radjabbay Davlatbayevich	

O'ZBEKISTONDA AUDITORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHI VA BIZNESDA MANFAATLAR UYG'UNLIGI.....	693
Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich	
DAVLAT MOLIYASI VA BANK-MOLIYA INSTITUTLARINING IQTISODIY O'SISHDAGI O'RNI.....	698
Sayitbayev Shermirza Datkamirzaevich	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH YO'NALISHLARI	703
Xolmatov Dilmurod Maxmudjonovich	
TIJORAT BANKLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: AN'ANAVIY BANKING TIZIMIDAN NEOBANKLARGA O'TISH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	711
Shokirov Sardor Inotdullo o'g'li	
AVTOMATIK LOKOMATIV SIGNALIZATSIYA KODLARINI UZATISH VA DESHIFRATSIYALASH QURILMASI ISHINI TAHLIL QILISH VA DASTURIY TA'MINOTINI ISHLAB CHIQUISH.....	718
Raxmonov Bobomurod Baxtiyorovich, Qodirov Izzatjon Abrorjon o'g'li	
ФИНАНСОВАЯ МОДЕЛЬ УСКОРЕНИЯ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ ЧЕРЕЗ ОПТИМИЗАЦИЮ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОДДЕРЖКИ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ	724
Касимова Наргиза Сабитджановна	
KORXONALARDA PUL OQIMLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	729
Omonov Otajon Juraqulovich	
INVESTITSIYALAR VA INNOVATSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLARNING ILG'OR TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI.....	734
Gafurova Umida Fatixovna	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI HAMDA ULARNING YECHIMLARI BO'YICHA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR TAHLILI.....	740
Bekmetov Xursandbek Iloxamovich	
THE INTEGRATION OF TRADITION AND INNOVATION IN WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN UZBEKISTAN: ECONOMIC MECHANISMS AND STRATEGIC APPROACHES	747
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
KO'TARILGAN TEMIR YO'L ESTAKADASIDA VAGONDAN KO'MIR TUSHIRISH JARAYONIDA CHANG TARQALISHINI BAHOLASH	757
Tohtemirov Inomjon Muqimjonovich, Xudayberganov Sakijan Kabildjanovich	
DUMKAR TIPIDAGI VAGONLARDAN YUKLARNI TUSHURISH VAQTIDA ULARNING AG'DARILISHINI OLDINI OLUVCHI TAKOMILLASHTIRILGAN QURILMANING ILMIY ASOSLARI.....	762
Yusupov Azizjon Qahramonovich, Normoxmatov Bekzodjon Shovkat o'g'li	
TEMIR YO'L STANTSIYALARIDA ARALASH POYEZDLAR HARAKATI UCHUN AVTOMATIK MARSHRUTNI SOZLASH USULI	769
Boltayev Sunnatillo Tuymurodovich, Raxmonov Bobomurod Baxtiyorovich, Kasimova Qamara Amonovna	
O'ZBEKISTON MAHSULOTLARINI XORIJIY BOZORLAR UCHUN TAYYORLASHDA FRANCHAYZING ASOSIDA NUFUZLI BRENDLAR BILAN HAMKORLIK VA QO'SHMA LOYIHALAR MEXANIZMINI ISHLAB CHIQUISH.....	777
Xodjayev Anvar Rasulovich	
AKSIONERLIK JAMIYATLARDA MOLIYAVIY INVESTITSIYALAR HISOB VA AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITISH.....	783
Suyunov Yorqin Bekmurodovich	
INCREASING THE EFFICIENCY INDICATORS OF DIESEL ENGINES BY IMPROVING THE COOLING SYSTEM	789
Khushnaye Obid, Orakbaeva Guljakhon	

TRANSPORT SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK VA IQTISODIY O'SISH INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUV VA IMKONIYATLAR.....	794
Narziyev Umidjon Baxrillayevich	
TURISTIK-REKREATSION XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	801
Usmanova Zumrad Islamovna	
МЕХАНИЗМ ФОРМИРОВАНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ В ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В РАМКАХ РИСК-МЕНЕДЖМЕНТА.....	806
Ахмедова Нилуфар Шукратовна, Курбонбекова Мохичехра Туробжоновна	
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA SOLIQ MA'MURCHILIGI USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	819
Umurzak Ablakulovich Radjabov	
AUDITORLIK TEKSHIRUVINI REJALASHTIRISHDA XAVF-XATARLARNI BAHOLASHNING INNOVATSION USULLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI.....	830
Saidova Sevaraxon Abdumo'min qizi	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR SANOAT SEKTORIDA SIRKULAR BIZNES-MODELLARNI YASHIL MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARI.....	834
Isamuxamedov Boxodir Baxramovich	
РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОСТИ ЭКСПОРТНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ИНДУСТРИАЛИЗАЦИИ.....	838
Бобоев М. Р.	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ УСТОЙЧИВО-ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ВОЗМОЖНОСТИ АДАПТАЦИИ ПРАКТИК SMART TOURISM ДЛЯ КУЛЬТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИХ РЕГИОНОВ (НА ПРИМЕРЕ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ).....	844
Усманова Азиза Баходировна	
ENERGY MANAGEMENT STRATEGIES FOR HYBRID ELECTRIC VEHICLES: A COMPREHENSIVE REVIEW.....	849
Asretdinova L.J., Gulnora Sh.Y.	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI BOSHQARISH VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	864
B.Q. Madartov	
SINXRON GENERATORNING O'Z-O'ZIDAN CHAYQALISH JARAYONINI TAHLIL QILISH.....	867
Bekishev Allabergen Yergashevich, Zayniyeva Oliyaxon Egamberdiyevna, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Samadov Ilyos Azamat o'g'li	
SUG'URTA SOHASINING IQTISODIY-HUQUQIY MOHIYATI VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: NAZARIY ASOSLAR, MILLIY VA XORIJIY TAJRIBALAR.....	875
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
YANGI O'ZBEKISTON – UCHINCHI RENESSANS: CHORVACHILIKDA XALQ VETERINARIYASI XIZMATI TARIXI.....	880
Sayfudinova Djamila Badridinovna	
TALENT DEVELOPMENT AS A DRIVER OF EMPLOYEE JOB SATISFACTION IN UZBEKISTAN'S PRIVATE SECTOR: A MIXED-METHODS STUDY.....	885
Farida Nishanova	
FOTO ELEKTR STANSIYALARI TOMONIDAN ELEKTR ENERGIYANI ISH LAB CHIQRISH HOLATI TAHLILI.....	893
Saidov Mash'al Samadovich	
OILAVIY TADBIRKORLIK TARAQQIYOTIDA XORIJIY TAJRIBA HAMDA UNDA FOYDALANISH MEKANIZMLARI.....	900
Ermatov Nosir Toxirovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QUYOSH FOTOELEKTR STANSIYALARINING HOLATI VA O'RNATILGAN QUVVATLARINI TAHLIL QILISH.....	907
Maxamadiyev Farrux Mirazimovich, Baratov Laziz Suyun o'g'li	

TIJORAT BANKLARINING XORIJIY KREDIT LINIYALARIDAN FOYDALANISH JARAYONIDA YUZAGA KELAYOTGAN MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO‘LLARI	912
Ayitboev Nodirbek Rashid o‘g‘li	
MINTAQALAR INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING INTEGRAL METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNI IJTIMOİY-IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA‘SIRI	916
Qobilov Anvar Eshpo‘lotovich	
THE IMPACT OF CULTURAL FACTORS ON VOCATIONAL EDUCATION REFORM IN SAUDI ARABIA.....	923
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
HUDUDLARNI IJTIMOİYIQTISODIY RIVOJLANISHDA YIRIK SOLIQ TO‘LOVCHILARNI DIFFERENTIAL YONDASHUV ORQALI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI.....	929
Imanova Umida Baxtiyarovna	

HUDUDLARNI IJTIMOIIYIQTISODIY RIVOJLANISHDA YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILARNI DIFFERENTIAL YONDASHUV ORQALI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI

Imanova Umida Baxtiyarovna

umidaimanova89@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqola yirik soliq to'lovchilar tomonidan to'lanadigan mol-mulk va yer solig'ining mahalliy budjetlar tarkibiga to'liq o'tishi va ushbu jarayonning mahalliy budjetlar moliyaviy resurslarini boshqarishdagi ahamiyatiga bag'ishlangan. Maqolada soliq tushumlarining mahalliy budjetlarga o'tkazilishiga doir huquqiy va amaliyotdagi jarayonlar, buning mahalliy iqtisodiyot va moliya siyosatiga ta'siri atroflicha tahlil qilinadi. Mahalliy budjetlar tarkibiga soliq tushumlarining to'liq integratsiyalanishi mahalliy hokimiyatlarning moliyaviy mustaqilligini ta'minlaydi va infratuzilma, sog'liqni saqlash, ta'lim kabi ijtimoiy sohalarni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan moliyaviy zaxiralarni mustahkamlaydi.

Kalit so'zlar: Large taxpayers, property and land tax, local budgets, financial resources, budget revenues, tax system, budget management, financial planning, distribution mechanism, economic development, local government, timely payments, efficient financial management, digitization and automation, budget income, budget policy.

Abstract. This article is dedicated to the complete integration of property and land tax payments made by large taxpayers into the structure of local budgets and the significance of this process in managing the financial resources of local budgets. The article provides a comprehensive analysis of the legal and practical processes related to the transfer of tax revenues to local budgets, as well as the impact of this process on local economic and financial policies. The full integration of tax revenues into local budgets ensures the financial independence of local governments and strengthens the financial resources necessary for the development of social sectors such as infrastructure, healthcare, and education.

The article also addresses the methodology of managing financial resources, including the correct distribution of the budget, effective utilization, and increasing transparency in financial processes. The social and economic outcomes of transferring property and land tax revenues from large taxpayers to local budgets are discussed, along with the necessary measures to further improve the efficiency of this process.

Keywords: Large taxpayers, property and land tax, local budgets, financial resources, budget revenues, tax system, budget management, financial planning, distribution mechanism, economic development, local government, timely payments, efficient financial management, digitization and automation, budget income, budget policy.

Аннотация. Статья посвящена полной интеграции платежей по налогу на имущество и землю, осуществляемых крупными налогоплательщиками, в структуру местных бюджетов и значению этого процесса в управлении финансовыми ресурсами местных бюджетов. В статье проводится комплексный анализ правовых и практических процессов, связанных с передачей налоговых поступлений в местные бюджеты, а также влияние этого процесса на местную экономику и финансовую политику. Полная интеграция налоговых поступлений в местные бюджеты обеспечивает финансовую независимость местных органов власти и укрепляет финансовые ресурсы, необходимые для развития социальных секторов, таких как инфраструктура, здравоохранение и образование.

В статье также рассматривается методология управления финансовыми ресурсами, включая правильное распределение бюджета, эффективное использование и повышение прозрачности финансовых процессов. Обсуждаются социальные и экономические результаты передачи доходов от налога на имущество и землю крупных налогоплательщиков в местные бюджеты, а также необходимые меры для дальнейшего повышения эффективности этого процесса.

Ключевые слова: Крупные налогоплательщики, налог на имущество и землю, местные бюджеты, финансовые ресурсы, доходы бюджета, налоговая система, управление бюджетом, финансовое планирование, механизм распределения, экономическое развитие, местное самоуправление, своевременные платежи, эффективное управление финансами, цифровизация и автоматизация, доходы бюджета, бюджетная политика.

KIRISH

Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda yirik soliq to'lovchilarning o'rni va ishtiroki ahamiyatli bo'lib, ular mahalliy iqtisodiyotning asosiy va ahamiyatli sub'yektlaridan biri hisoblanadi. Mahalliy budjetlar uchun muhim manba bo'lgan mol-mulk va yer solig'i tushumlari, shuningdek, yirik soliq to'lovchilarning iqtisodiy faolligi va ularga bo'lgan munosabat ijtimoiy rivojlanishga va iqtisodiy o'sishga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatadi.

Bugungi kunda, mahalliy hokimiyatlar uchun moliyaviy resurslarning samarali taqsimoti va ulardan foydalanishni ta'minlash muhim masalaga aylandi. Mahalliy budjetlarni shakllantirishda yirik soliq to'lovchilarga bo'lgan differensial yondoshuv, ularning moliyaviy ehtiyojlarini hisobga olish va o'ziga xos shart-sharoitlarni yaratish, mahalliy iqtisodiyotni rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi.

Maqsadimiz — yirik soliq to'lovchilarni differensial yondoshuv orqali rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari, metodologiyasi va ijtimoiy-iqtisodiy natijalarini o'rganishdir. Shuningdek, maqolada mahalliy iqtisodiy salohiyatni oshirish, ijtimoiy sohalarni rivojlantirish va mahalliy hokimiyatlarning moliyaviy mustaqilligini ta'minlash uchun zarur bo'lgan chora-tadbirlar hamda davlat va xususiy sektorning o'zaro hamkorligini rivojlantirish yo'llari ta'riflanadi.

Hududlarning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishini yanada tezlashtirish va samarali moliyaviy boshqaruvni ta'minlash uchun yirik soliq to'lovchilarga nisbatan differensial yondoshuvni joriy etish — bu zamonaviy iqtisodiy siyosatning eng muhim qadamlaridan biridir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Akashev. V. O'zbekistonda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning asosiy manbalari va mexanizmlari haqidagi izlanishlar olib brogan. Bu manbada soliq to'lovchilarning iqtisodiy faolligi va ularga oid davlat siyosatining ahamiyati atroflicha tahlil qilinadi. Maxsus e'tibor soliq siyosati va mahalliy budjetlar tarkibiga qaratilgan, shu jumladan, yirik soliq to'lovchilarga nisbatan differensial yondoshuvning ijtimoiy-iqtisodiy natijalari o'rganiladi. Mazarov. A. tadqiqot ishlarida soliq tizimining davlat iqtisodiyotiga bo'lgan ta'sirini, jumladan, yirik soliq to'lovchilarning ahamiyatini va mahalliy budjetlarga soliq tushumlarining integratsiyalanishini ko'rib chiqadi. Soliq tushumlarining mahalliy budjetlarga o'tkazilishi mahalliy iqtisodiyotning rivojlanishiga qanday ta'sir qilishi haqida nazariy va amaliy nuqtai nazardan tushuntirish berilgan. KuliyeV. A. asarlari mahalliy moliya siyosati va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda soliq to'lovchilarga bo'lgan yondoshuvning ahamiyatiga bag'ishlangan. Ushbu manbada, hududlar iqtisodiyotini barqaror rivojlantirish va ijtimoiy sohalarni moliyalashtirishda soliq siyosatining turli jihatlari va mahalliy organlar faoliyatini samarali tashkil etish bo'yicha takliflar bildirilgan. Petrov, V. A. kitoblarida differensial yondoshuvning ta'rifi va uning mahalliy iqtisodiy rivojlanishga bo'lgan ta'siri yoritiladi. Avtor yondoshuvning har bir hududdagi iqtisodiy salohiyatga moslashishini, shu jumladan, yirik soliq to'lovchilarni qanday rag'batlantirish va ularning faolligini oshirish usullarini ko'rib chiqadi. Sidorov. A. o'z asarlarida mahalliy budjetlarning moliyaviy resurslarini samarali boshqarishdagi asosiy prinsiplar va o'rganishlar batafsil tahlil qilinadi. Soliq tushumlarining mahalliy budjetlarga to'liq o'tkazilishi jarayoni, shuningdek, yirik soliq to'lovchilarning har bir hududdagi iqtisodiy salohiyatga qanday moslashishini ko'rsatadi. Shermatov. Sh. esa soliq siyosati va mahalliy rivojlanish o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni ko'rsatadi. Mahalliy hokimiyatlar uchun soliq imtiyozlari va rag'batlantirishning yoyilgan mexanizmlari yoritiladi, bu esa mahalliy iqtisodiy salohiyatni oshirish va ijtimoiy sektorni moliyalashtirishga xizmat qiladi. deb takidlaydi. Petrova. N. ilmiy ishlarida soliq tushumlarining mahalliy budjetlar rivojlanishidagi roli va ahamiyati batafsil tahlil qilinadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqsad-soliq to'lovchilarning iqtisodiy faolligini oshirish va mahalliy hokimiyatlar uchun moliyaviy resurslarni samarali taqsimlash. Soliq siyosati va differensial yondoshuvning ijtimoiy-iqtisodiy natijalarini o'rganadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasida soliq-budjet tizimi modernizatsiya qilinishi davomida mahalliy budjetlarning mustaqil daromad manbalarini oshirishga alohida e'tibor qaratildi. Ayniqsa, yirik soliq to'lovchilar tomonidan to'lanadigan mol-mulk va yer solig'i tushumlarining tegishli mahalliy budjetlarga to'liq hajmda o'tkazilishi ushbu jarayonning muhim elementlaridan biri bo'lib hisoblanadi.

Yirik soliq to'lovchilardan tushadigan mol-mulk va yer solig'i to'lovlarini Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahrining mahalliy budjetlariga to'liq hajmda o'tkazish tartibi O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi hamda "Budjet tizimi to'g'risida"gi Qonunida belgilab qo'yilgan (1-rasm).

Mahalliy Byudjetlar Daromadini Oshirish

1-rasm. Mahalliy budjetlar daromadini oshirish¹

Xorijda yirik soliq to'lovchilarning taqsimlanishi, ularning faoliyat turlari va soliq siyosati bilan bog'liq ravishda turli tizimlar va mexanizmlar orqali amalga oshiriladi. Har bir mamlakatda soliq siyosatining asosiy maqsadi, yirik soliq to'lovchilarning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olib, soliqlashish jarayonini samarali va adolatli tashkil etishdir. Shuningdek, yirik soliq to'lovchilarning qo'shgan hissasi har bir davlatning iqtisodiy o'sishi va rivojlanishida muhim rol o'ynaydi.

Soliq to'lovchilarning iqtisodiy faolligi - yirik soliq to'lovchilar, ko'p hollarda, iqtisodiyotning katta sektorlarida faoliyat yurituvchi yirik kompaniyalar va transmilliy korporatsiyalarni tashkil etadi. Ularning soliq to'lash muhtojligi va miqdori ularning ishlab chiqarish yoki xizmat ko'rsatish hajmiga, daromadlariga va mulk egaliklariga bog'liq.

Tashkilotning yuritgan faoliyati - xorijda yirik soliq to'lovchilar o'zlarining iqtisodiy faoliyatiga muvofiq ravishda turli kategoriyalarga bo'linadi. Masalan, moliyaviy xizmatlar, sanoat, texnologiyalar va energetika sohalaridagi yirik to'lovchilar alohida muhokama etiladi.

Mulk va daromadlar - yirik soliq to'lovchilarning mulklari va daromadlari ularning soliq to'lash miqdorini belgilashda muhim rol o'ynaydi. Davlatlar o'rtasida bu omillar asosida soliq to'lovchilarning taqsimlanish tartibi turlicha bo'lishi mumkin.

Xorijdagi yirik soliq to'lovchilarni taqsimlashda turli usullar va mexanizmlar qo'llaniladi. Bu usullar, asosan, soliq tizimini samarali boshqarish va soliq bazasini kengaytirishga qaratilgan.

AQSH va Yevropa Ittifoqi kabi ba'zi mamlakatlarda yirik soliq to'lovchilar faoliyatining boshqarilishi va taqsimlanishi asosan iqtisodiy sektorlarga va soliq to'lovchilarning miqdorlariga ko'ra amalga oshiriladi. Misol uchun, AQSHda yirik korporatsiyalar va moliyaviy tashkilotlar alohida ta'riflangan soliq tizimlariga ega bo'lib, ularning soliq to'lash miqdori hamda hisobot berish talablari turlichadir.

Germaniya, Kanada va Yaponiya kabi mamlakatlarda yirik soliq to'lovchilarni turli tartiblar bo'yicha kategoriyalarga ajratishning integratsiyalangan tizimlari mavjud. Bu tizimlar soliq to'lovchilarni nafaqat iqtisodiy faoliyatiga, balki ularning hududiy joylashuvi va qo'shgan hissasiga ham qarab, alohida tartibga solishni nazarda tutadi.

Yangi texnologiyalarga ega bo'lgan yoki ekologik samaradorlikni oshirishga qaratilgan faoliyatni olib borayotgan yirik soliq to'lovchilar ko'pincha soliq imtiyozlari bilan rag'batlantiriladi. Bu, masalan, renewable energy (yashayotgan energetika) kompaniyalariga yoki ijtimoiy javobgarlikni kuchaytirgan tashkilotlarga qo'llaniladi.

Xorijiy tajriba asosida, yirik soliq to'lovchilarni taqsimlashning bir qator o'ziga xos jihatlari hamda buning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri mavjud. Masalan, Shveysariyada soliq to'lovchilarga nisbatan

¹ Маълумотлар асосида тадқиқотчи томонидан тузилди

qo'llaniladigan imtiyozlar va mexanizmlar o'zining shoxobchalar orqali joriy etilib, iqtisodiy barqarorlikni saqlashda katta rol o'ynamoqda.

Shuningdek, Singapurda yoki Skandinaviya mamlakatlarida yirik soliq to'lovchilarning faoliyati davlatning ijtimoiy va infratuzilma rivojlanishiga qaratilgan strategiyalar bilan bog'liq. Bunda soliq to'lovchilar o'zlari faoliyat yuritgan sohalarda zamonaviy texnologiyalarni joriy qilishga yo'naltirilgan.

Xorij tajribasi shundan dalolat beradiki, yirik soliq to'lovchilarni taqsimlashda davlatlar uchun iqtisodiy faollik va ijtimoiy mas'uliyatni hisobga olish muhim ahamiyatga ega. Ushbu tajribalar O'zbekiston kabi rivojlanayotgan mamlakatlar uchun ham ahamiyatli, chunki ularning mahalliy iqtisodiy salohiyatni oshirish, soliq tizimini samarali tashkil etish va ijtimoiy sektorni moliyalashtirishda ko'p bo'lgan imkoniyatlarini o'z ichiga oladi (1-jadval).

1- jadval. Hududlar rivojlanishining iqtisodiy o'sish ko'rsatkichlar jadvali² (2023-2024 yillar, %)

Hudud	YaHM o'sishi (%)	Investitsiya oqimi (yuqori/sust)	Ishsizlik darajasi (%)
Toshkent shahri	7,2	Yuqori	5,0
Samarqand viloyati	6,9	O'rtacha	6,5
Namangan viloyati	6,9	O'rtacha	7,0
Qoraqalpog'iston	4,5	Sust	8,5
Qashqadaryo	5,8	O'rtacha	7,2

2024-yilda Davlat budjeti daromadlari prognoz ko'rsatkichlariga nisbatan 100 foizga bajarilib, haqiqatda ijrosi 271 trln so'm bo'lishi kutilmoqda. Bu o'tgan yilgi daromadlarga nisbatan 39,3 trln so'mga yoki 17 foizga ko'p. Resurs soliqlari va mol-mulk solig'i bo'yicha tushumlar 36,2 trln so'm bo'lishi kutilmoqda. Bu o'tgan yilgi daromadlarga nisbatan 8,2 trln so'mga yoki 29,1 foizga ko'p. 2023-yilda resurs soliqlari va mol-mulk solig'i tushumlari Davlat budjeti daromadlarining 13,4 foizini tashkil qilishi kutilmoqda.

Yuqorida ko'rsatib o'tilgan jadvalda hududlararo tafovut ko'rsatkichlari tahlil qilingan. O'zbekiston hududiy rivojlanishining statistik tahlil viloyatlararo tafovutlarni, YaHM o'sishini va investitsiyalarni baholashga asoslanadi. Toshkent shahri va yaqin hududlar yetakchilik qiladi, markazdan yiroq bo'lgan viloyatlar esa infratuzilma va investitsiya jihatdan orqada qolmoqda. YaHM o'sishi 2023-2024yillarda Samarqand va Namanganda 6,9 % ga yetgan, umumiy mamlakat bo'yicha esa markaziy hududlarda yuqori, investitsiya oqimi markazlarda to'planib, markazdan yiroq bo'lgan hududlarda nisbatan sust hisoblanadi. " O'zbekiston-2030" strategiyasi doirasida differensial yondashuv orqali barqarorlikni oshirish mumkin.

Metodologiyada baholash maqsadi, ob'yekt xususiyatlari va axborot bazasiga qarab tanlanadi. Tahliliy ekspertiza va muvofiqlik prinsipi qo'llaniladi. Hisobotda tanlovlar asoslab beriladi, bozor muhiti va tashqi ta'sirlar hisobga olinadi. O'zbekiston standartlariga ko'ra, aktivlar va majburiyatlar guruhlari uchun majburiy qo'llaniladi.³

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mol-mulk solig'ini mahalliy budjetlar tarkibiga to'liq integratsiyalash mol-mulk solig'i to'lovlarini mahalliy budjetlarga to'liq o'tkazish tizimini joriy qilish. Bu yirik soliq to'lovchilardan tushgan tushumlarni mahalliy hokimiyatlar uchun qo'shimcha moliyaviy resurslar manbaiga aylantiradi. Maxsus soliq imtiyozlari va rag'batlantirish mexanizmlari orqali, masalan, infratuzilma, ta'lim, sog'liqni saqlash va boshqa ijtimoiy xizmatlar uchun moliyaviy mablag'lar to'planishi ta'minlanadi. Shuningdek, mahalliy budjetlar uchun mol-mulk solig'i olib keladigan daromadlarning samarali taqsimlanishi hududning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishini mustahkamlashga yordam beradi.

Soliq imtiyozlari va rag'batlantirish mexanizmlarini ishlab chiqish yirik soliq to'lovchilarga hududiy iqtisodiyotni rivojlantirish uchun maxsus soliq imtiyozlari va rag'batlantirish mexanizmini joriy qilish. Bu mexanizmlarga eko-do'st bizneslar, yangi texnologiyalarga investitsiya kiritish, yoki ijtimoiy loyihalarga sarmoya kiritishni rag'batlantirish kiradi. Mahalliy hokimiyatlar yirik soliq to'lovchilarga ushbu imkoniyatlar orqali ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shishga yordam beradi.

Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda yirik soliq to'lovchilarning o'rni va ishtiroki katta ahamiyatga ega. Mol-mulk va yer solig'i tushumlarining mahalliy budjetlarga to'liq o'tkazilishi, mahalliy iqtisodiyotni rivojlantirish va ijtimoiy sohalarni moliyalashtirishda muhim omil bo'lib, ushbu jarayon mahalliy hokimiyatlarga moliyaviy resurslarni samarali taqsimlash imkonini beradi. Maxsus soliq imtiyozlari va rag'batlantirish mexanizmlari orqali

² Stat.uz ma'lumotlari asosida tadqiqotchi tomonidan tayyorlandi.

³ Lex.uz ma'lumotlari bilan asoslanib tahlillandi.

yirik soliq to'lovchilarning faolligini oshirish, infratuzilma, sog'liqni saqlash va ta'lim sohalarini moliyalashtirishga yordam beradi.

Shuningdek, soliq to'lovchilarga bo'lgan differensial yondoshuv orqali mahalliy iqtisodiyotga moslashgan maxsus shart-sharoitlar yaratish, ularning ijtimoiy va iqtisodiy mas'uliyatini oshirish hamda mahalliy hokimiyatlarning moliyaviy mustaqilligini ta'minlash muhim ahamiyatga ega. Mol-mulk solig'ini mahalliy budjetlarga to'liq integratsiyalash, soliq to'lovchilarga qo'llaniladigan imtiyozlar va rag'batlantirish mexanizmlari hududlarning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishini samarali yo'lga qo'yishga ko'maklashadi.

Hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini yanada tezlashtirish va samarali moliyaviy boshqaruvni ta'minlash uchun yirik soliq to'lovchilarga nisbatan differensial yondoshuvni joriy etish - zamonaviy iqtisodiy siyosatning eng muhim qadamlaridan biridir. Bu yo'nalishdagi takliflar va amalga oshiriladigan choralar O'zbekistonda mahalliy budjetlarning moliyaviy barqarorligini ta'minlashga va ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirishga xizmat qiladi.

Biz tomonimizdan ilgari surilgan takliflar mamlakat moliya-iqtisodiy siyosatining mahalliylik shuvi va hududiy moliyaviy mustaqillikni kuchaytirishga qaratilgan mustahkam ilmiy-amaliy asoslarga ega. Xususan, davlat aktivlarini sotishdan tushadigan mablag'larni mahalliy budjetlar o'rtasida teng taqsimlash, jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'ining kamida 50 foizini tumanlar va shaharlar budjetiga yo'naltirish, shuningdek, yirik soliq to'lovchilar tomonidan to'lanadigan mol-mulk va yer solig'i tushumlarini hududiy budjetlarga to'liq o'tkazish borasidagi takliflar amaliyotdagi ahamiyati va dolzarbligini yaqqol namoyon etadi.

Bunday yondashuv, avvalo, mahalliy boshqaruv organlari fiskal rag'batlarini kuchaytiradi, budjet tushumlarini oshirishga va soliq-budjet intizomini mustahkamlashga xizmat qiladi. Shuningdek, mahalliy budjetlar moliyaviy mustaqilligini kengaytirish orqali hududlarda yangi ish o'rinlari yaratish, infratuzilmani rivojlantirish, aholi turmush darajasini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni tezkor va manzilli amalga oshirish imkonini beradi.

Shu bilan birga, tuman va shaharlar kesimida ijara to'lovining eng kam stavkalarini 2,0 gacha oshiruvchi koeffitsiyent joriy etish taklifi mahalliy kengashlarga hududiy rivojlanish darajasiga qarab mustaqil tarzda moliyaviy siyosatni shakllantirish vakolatini kengaytirdi. Bu esa hududlarning iqtisodiy salohiyatidan samarali foydalanish, tadbirkorlik faoliyatini qonuniy va oqilona tarzda soliqqa tortish orqali budjet tushumlarini oshirishga xizmat qiladi.

Yuqorida bayon etilgan taklif va ularning huquqiy jihatdan davlat budjeti to'g'risidagi Qonunga kiritilishi, ilmiy xulosalarimiz mamlakatning fiskal siyosatini modernizatsiya qilish, markaz va hudud o'rtasidagi moliyaviy munosabatlarni optimallashtirish va mahalliy tashabbuslarni qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega ekanini ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Imanova U.B. - Mahalliy budjetlar moliyaviy resurslarini metodologik xususiyatlarini aniqlash va o'zgarishlarni takomillashtirish yo'llari // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar jurnali. – 2023. – № 4. – B. 45-58.
2. Imanova U.B. - Mahalliy budjetlarni o'rta muddatli rejalashtirish istiqbollari: avtoreferat. – Toshkent: TDIE, 2024. – 24 b. (08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit).
3. «Xususiylashtirish va davlat mulkini boshqarish tizimini takomillashtirish to'g'risida» PQ-5036-son qarori. – 2022 yil 15 noyabr.
4. Länderfinanzausgleich und kommunale Finanzierung in Deutschland. – Berlin: BMF, 2023. – S. 112-135.
5. Making Decentralization Work. – Paris: OECD Publishing, 2022. – P. 245-267.
6. "Jang'g'iruvchi Qozog'iston" dasturi doirasida mahalliy budjetlar hisoboti. – Astana, 2024. – B. 67-89.
7. Davlat budjeti ijrosi bo'yicha hisobot (2024 yil). – Toshkent, 2025.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100